

samenwerkingsverband gaande dat de rol van de muziek in het theater herdenkt en uitdiept. Het behoort tot het artistieke credo van Het Gevolg.

Het kinder- en jeugdtheater investeert in het algemeen trouwens veel meer in andere dan louter verbale zintuiglijkheid: ik denk b.v. aan andere componisten zoals Paul Carpentier (Eva Bals Speeltheater) of Michel Berckmans (Herwig De Weerdt), die vanuit het creatieproces meedenken en werken aan wat sinds de Grieken een vanzelfsprekend verbond was: de eenheid van muziek en woord. Ik denk aan de zintuiglijkheid van de beweging die met *Royal lyrisch* in dit festival een tedere, speelse, prikkelende plek vindt. Deze vorm van beweeglijkheid - als ruimtelijke vertaling van een gretige verbeelding- is trouwens als principe aanwezig in drie van de vier voorstellingen: de bewegingstaal van het kinder- en jeugdtheater vormt een interessant onderzoeksgebied, een beetje analoog met het verhaal over de muziek. Zintuiglijkheid heerst ook in de vormgeving: eenvoud en simpelheid zijn troef: een paar schragen en een tafel voor *Don Quijote*, een zandkasteel voor *Hendrik V*. Met die paar ingrediënten wordt in de fantasie gepookt tot een waaier van beelden en mogelijkheden: het constructivisme krijgt met *Don Quijote* een nieuw elan in het theater; en met het simpele beeld van *Hendrik V* kan de toeschouwer zelf aan de haal gaan in de invulling van Frankrijk, Engeland en de tunnel ertussen. Zoals gezegd: een ode aan de fantasie. Deze produkties getuigen van een geavanceerde visie op het medium theater.

We hoeven het kindertheater dus niet in te lijven in het volwassenencircuit. Te vaak vallen in het rapport begrippen als dramaturgie of theaterwetenschapper als legitimering, finaliteit en uiteindelijke erkenning van het kindertheater. Het zijn begrippen die onverbogen overgenomen worden uit een andere praktijk. Terwijl de theatermakers voor jongeren juist op zoek zijn naar het eigen artistieke credo. Dat geldt dan ook voor de dramaturgie. Ook daarin kan het kinder- en jeugdtheater een eigen bedding vinden in de taal, een eigen invalshoek t.a.v. de vaak te zware, te kennisbeladen dramaturgie: een ander soort dramaturgie die niet langer vertrekt vanuit het weten, of het weten voorbij is. Onlangs overviel mijn jongste dochter mij onverhoeds met de

vraag: papa, een professor en een profect is dat hetzelfde? Zo'n soort speelse, associatieve dramaturgie, bedoel ik.

Heterogeen

Vierde kritische vinger bij de lectuur van het rapport: ook de mythe van Het Kindertheater verdient door de mot bewerkt te worden. Het Kindertheater is natuurlijk een fictie, een gedachtenconstructie en geen realiteit: het is een verzameling artiesten, elk bezig met hun eigen ding, ieder op zijn eigen weg. Een heterogene bende die zich toevallig tot hetzelfde soort publiek richten: kinderen en jongeren. De vier genomineerde Signaalprodukties waar de juryleden verdienstelijk pogen tendensen in te onderkennen, vallen natuurlijk vooral op in de mate waarin ze van mekaar verschillen: het verteltheater van Herwig De Weerdt, de bewegingsproduktie van Yves Thuwis, het doorzichtige theater van Ignace Cornelissen, het bijna filmische document van Frank Theys: het zijn evenzovele vormtalen, evenzovele eigen trajecten in het medium.

Nochtans gaat men nog altijd uit van Het Kindertheater: nergens in het theaterlandschap wordt zo veralgemenend met artiesten omgesprongen als precies in deze sector: er worden boeken gepubliceerd over Het Kindertheater, er worden studiedagen belegd over Het Kindertheater, er wordt gelobbyd voor Het Kindertheater.

Ik vraag me af hoe dat komt. Vermoedelijk wordt de sector gegeneraliseerd vanuit het doelpubliek dat homogeen geacht wordt. Maar dat is wellicht een nog grovere misvatting en een typische onderschatting van de jongere in onze samenleving: het publiek, ook in leeftijdsgroepen ingedeeld, bestaat niet: het is een optelsom van individuen, met een eigen smaak, een eigen voorkeur, een eigen affiniteit met bepaalde soorten kindertheater, met specifieke theatermakers en groepen. Ik denk dat het zinnig is om deze piste verder door te denken en in al zijn consequenties uit te diepen: dan dient nl. ook de begeleiding zich meer te specificeren; kunnen de programmatoren zich ook sterker profileren rond het werk van een groep artiesten; de omkadering gericht georganiseerd worden; waardoor ook het publiek zich iets beter kan oriënteren in de breedte en diepte van het theater voor jongeren.

Luxe

Genoeg moraliserend gevinger. Toch wil ik nog even mijn rol als argeloze toerist in dit festival verderspelen in een stuk of wat opmerkingen:

1. Waarom, zo vroeg ik me af, is *Don Quijote* van Herwig De Weerdt niet te zien in de Monty of in het Stuc, of in de Vooruit? En dan niet als voorstelling voor kinderen van cultuurbewuste ouders, maar in de gewone programmering. Het lijkt me dat de circuits waarin iets gemaakt wordt nu te determinerend werken op de publiekmarkt. Theatermakers zouden in de luxe moeten kunnen werken, zich enkel met het maakproces bezig te houden. Dus niet met het publiek, leeftijd, doelgroep, verkoop of circuit. Eigenlijk is dat de taak van de programmator om de circuits te doorbreken, om met de alertheid naar de produktie toe en de intuïtie van de publiekachterban, creatiever beide met mekaar te betrekken.

2. Bronks, Signaal, Stekelbees, Den Bosch, organiseren elk hun festivalletje, met vaak dezelfde mensen, identieke produkties, analoge debatten. Zou enige erkenning van Het Kindertheater niet winnen bij een meer gecoördineerd optreden: een soort Vlaams-Nederlands festival met daarin een overzicht van wat er tijdens het seizoen aan interessant theater voor jongeren gemaakt is. De festivals hebben op dit moment te veel een regionale functie, en krijgen daardoor niet de allure en de werking die ze eigenlijk verdienen.

3. Beste sponsor van de kredietwaardige instelling die hier straks de prijs mag overhandigen aan Herwig, Ignace, Ives, Frank of een andere persoon zich op één of andere wijze verdienstelijk gemaakt hebbend voor het kinder- of jeugdtheater: u komt er wel goedkoop vanaf! Zoveel cultureel imago voor zo een schamel bedrag.

Het jongerentheater belegt goed: in fantasie, in zintuiglijkheid, in tegenstroom, in humanisering, in essentiële vragen verpakt in plezant papier. De vier produkties in Signaal hebben dat nog eens ten overvloede bewezen. Alleen het geld schiet altijd te kort. Mag het de volgende keer iets meer zijn?

Luk Van den Dries